

ВІЙНА

Путін підставляє Трампа, посилюючи удари? По чому б'є РФ і з якою метою

Євген Легалов Російська служба Радіо Свобода Радіо Свобода

12 жовтня 2026, 18:28

Гасіння пожежі, що виникла внаслідок російського удару. Київщина, 11 жовтня 2026 року

У Кремлі 12 жовтня **не підтвердили** досягнення енергетичного перемир'я, про яке напередодні **оголосив** президент США Дональд Трамп. Кажуть: переговори тривають. І не уточнюють, які саме об'єкти енергетичної інфраструктури можуть бути виключені з переліку цілей.

Президент України Володимир Зеленський, попри те, що нібито заява Трампа була для України несподіваною, вкотре **підтвердив готовність Києва** припинити удари по російській енергетичній інфраструктурі, якщо Москва вдасться до аналогічного

кроку. Також Зеленський **наголосив**, що невдовзі після заяви президента США, «росіяни атакували шість енергооб'єктів в Україні».

Тож, поки нібито тривають переговори, Росія продовжує завдавати ударів не лише по енергетиці, а й по житлових будинках, лікарнях, школах, торгових центрах, продуктових і медичних складах, дата-центрах, автомобільних та залізних дорогах.

Деталі **зібрала** Російська служба Радіо Свобода.

Видання **The Guardian** **зауважує**, що Київ переживає найскладніший період від перших днів російського повномасштабного вторгнення, оскільки дедалі сильніші російські атаки змінюють повсякденне життя в столиці, «яку Москва прагне занурити у темряву».

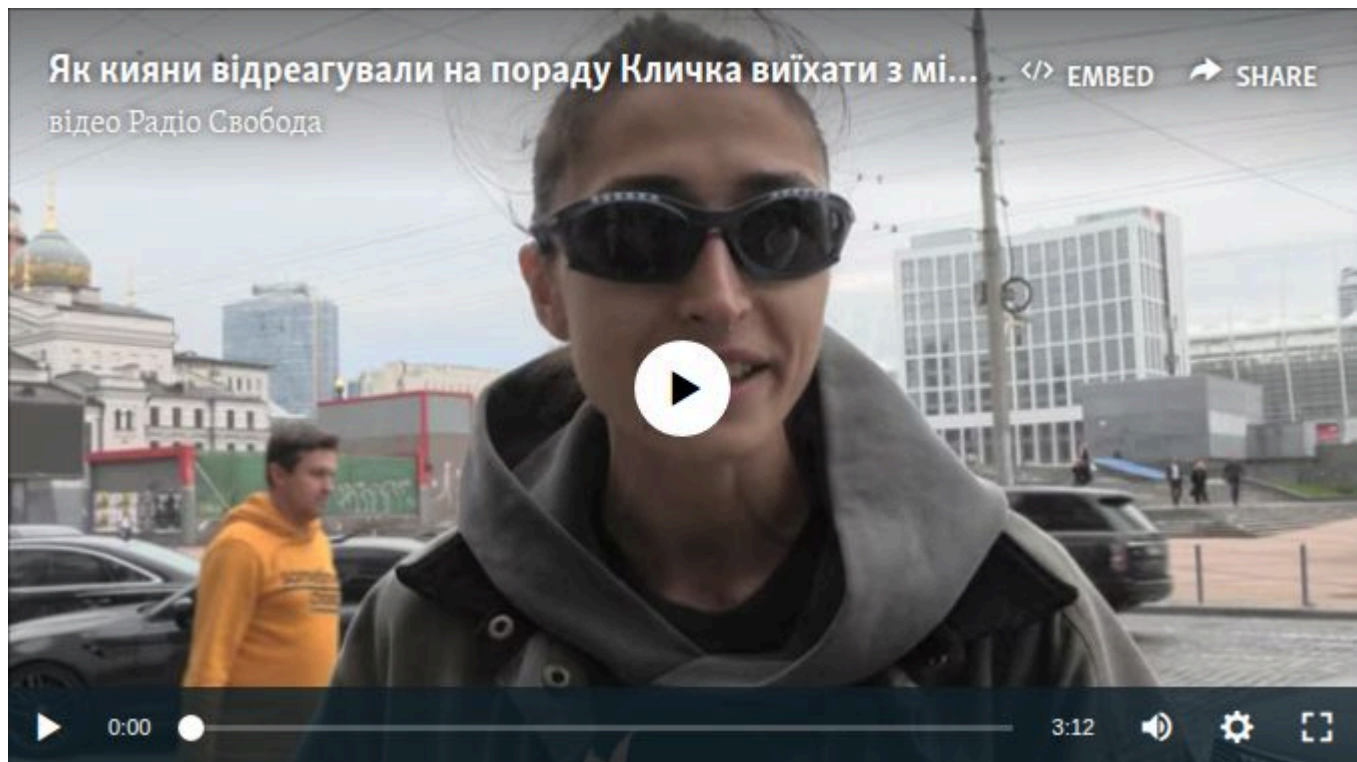
«Росія планує заморозити Київ, відкинути його в кам'яний вік», – заявив виданню неназваний високопоставлений західний дипломат.

Перед цим міський голова Києва **Віталій Кличко** **написав**, що «столиця у дуже драматичній ситуації. І зробити вигляд, що зараз можна жити, як в мирний час вже не вийде! **Ворог розносить Київ**»

А через тиждень він закликав жителів столиці виїхати на зиму, якщо є така можливість.

«Зараз питання у виживанні», – **зазначив** Кличко.

Радіо Свобода запитало у жителів Києва, як вони поставились до таких закликів міського голови? Чи планують і мають можливість виїхати на зиму зі столиці?

Двоє представників українських спецслужб в інтерв'ю The Economist попереджають, що найгірше для жителів Києва ще може бути попереду: за їхніми даними, російська армія хоче паралізувати життєдіяльність Києва ще до початку зими, а пік тристоронньої кампанії має припасти на листопад.

«Путін ще більше збожеволів. Він наказав атакувати все цивільне населення. Вони [російська влада] хочуть, щоб люди боялися ходити до супермаркетів», – сказав один зі співрозмовників видання.

Наслідки російського удару по Києву, 7 жовтня 2026 року

Президент України **Володимир Зеленський**, посилаючись на документи розвідки, заявив на початку жовтня, що російський керівник **Володимир Путін** **дозволив** військовим діяти «без правил», **схваливши** нову розширену тактику повітряних ударів по цивільних об'єктах України.

Зеленський стверджував, що мета російської ударної кампанії – зробити українські міста непридатними для життя та змусити людей залишити їх. Київ у відповідь на це посилить удари по російських НПЗ, сказав український президент.

Хоча незалежного підтвердження інформації про нову стратегію ударів немає, Володимир Путін ще 1 вересня **повідомив**, що наказав російським збройним силам підготувати та завдати масованих ударів по українській енергетиці. Пізніше речник Кремля **Дмитро Песков**, коментуючи російські атаки, **заявив**, що Україна «платить ціну» за свої власні дії, а російське МЗС **пообіцяло** продовжити масовані удари по Україні й закликала іноземних дипломатів залишити українську столицю (вони **відмовилися**).

Які об'єкти атакує Росія?

Представники аналітичної команди **Conflict Intelligence Team** (**CIT**) зазначають у розмові з Радіо Свобода, що Росія й раніше (з першого дня повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року) атакувала українські цивільні об'єкти, але найчастіше непослідовно: атаки на адміністративні будівлі через кілька тижнів змінювалися ударами по заправках, після чого ЗС РФ перемикалися на інші цілі.

За їхніми словами, між ударами по українських терміналах «Нової пошти» та інших логістичних центрах іноді могли минати місяці.

Винятком фахівці називають зимові кампанії проти української енергетики: вони й раніше мали систематичний характер. Минулої зими, за **оцінками** української сторони, Росія була близькою до того, щоб надовго залишити Київ без електрики, нагадують співрозмовники.

Однак після української ударної кампанії проти складів російських маркетплейсів – **Ozon та Wildberries** – набір цілей ЗС РФ для ударів розширився, а самі атаки стали послідовнішими.

За неповних 27 днів вересня військовий аналітик **Клеман Молен** **нарахував** 155 верифікованих ударів по Києву та області – це значно більше, ніж у будь-який з інших місяців цього року.

| Логістика

Найбільша частина ударів – 43% – припала на склади та логістичні центри (здебільшого цивільні), **зазначає** Молен.

Видання Financial Times **пише**, що за весь час війни російська армія знищила 2,1 із 5 мільйонів квадратних метрів сучасних складських площ; 900 тисяч із них були зруйновані протягом останніх місяців.

Gleb Garanich (Reuters)

Наслідки удару по складу супермаркету у Києві, 5 серпня 2026 року

Український Інститут економічних досліджень та політичних консультацій **зазначає**, що майже половина українських підприємств уже відчула наслідки російських атак на склади, розподільчі центри та логістичну інфраструктуру: 7% компаній зазнали прямих збитків, ще 41% – непрямих, пов'язаних зі збоями в постачанні та зростанням цін. 43% респондентів поки не постраждали, але вважають такий ризик реальним, ще 9% підприємств зазначили, що не відчують загрози.

Скільки грошей через удари по логістиці втратила українська економіка, невідомо, але в серпні український підприємець **Дмитро Кримський** **заявив** The Economist, що за три тижні збитки від російських ударів склали пів мільярда доларів.

Прем'єр-міністр України **Сергій Корецький** на початку вересня **зазначив**, що через російські атаки на бізнес до бюджету може не надійти близько 70 мільярдів гривень (приблизно 1,57 млрд доларів) податкових надходжень.

| АЗС

Ще 8% ударів припало на категорію «паливо/бензин».

Лише за останні тижні російська армія уразила шість заправних станцій «Укрнафта» в Києві, а загалом за останні пів року, як розповів міністр енергетики **Денис Шмигаль**, російська армія пошкодила або знищила 300 заправок по всій Україні – із шести тисяч доступних у країні.

Наслідки російської атаки дроном на АЗС. Київ, 11 вересня 2026 року

Ударну кампанію проти українських АЗС експерти пов'язують з ударами Сил оборони України по російських нафтопереробних заводах: оскільки Кременчуцький НПЗ, єдиний великий в Україні, був виведений з ладу ще на початку повномасштабної війни, а аналогічних російським НПЗ цілей у країні просто не залишилося, повторні атаки на непрацюючий завод, про які нещодавно заявило Міноборони РФ, за оцінкою СІТ, не мали сенсу.

Військову ефективність атак на АЗС експерти вважають сумнівною: хоча частина військових автомобілів, ймовірно, і користується цивільними заправками, українська армія має власне постачання.

За оцінкою команди, щоб уплинути на армійське забезпечення в межах цілого регіону, у ньому довелося б знищити майже всі АЗС та нафтобази. Основними наслідками таких атак команда називає загибель цивільних мешканців, терор населення, збитки економіці та підрив податкової бази України.

Дата-центри

З початку вересня російська армія атакує й українські дата-центри ⁱ, значна частина яких розташована в Києві.

Одна з російських атак на київський дата-центр, у якому розміщене мережеве обладнання інтернет-провайдера UTELS, порушила доступ до інтернету для 100 тисяч домогосподарств.

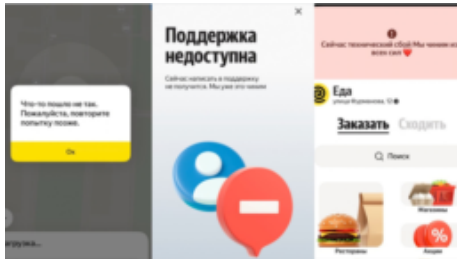
Міноборони Росії пояснює удари тим, що ці центри нібито збирають і передають розвідувальну інформацію для української армії. Незалежного підтвердження цієї інформації немає.

Експерти СІТ відносять російські атаки на дата-центри до кампанії проти цивільної економіки. Команда не бачила ні доказів того, що ці центри обслуговують військові системи, ні помітних збоїв у роботі таких систем після ударів. Крім того, відповідні сервіси, за оцінкою аналітиків, у разі потреби можна

перенести на сервери на заході України або в Євросоюзі. Тому пояснення цих атак військовою необхідністю в СІТ вважають слабким.

У жовтні українська армія розпочала атаки у відповідь: 8 та 9 жовтня Сили оборони України завдали ударів по двох великих дата-центрах «Яндекса» у Рязанській та Калузькій областях.

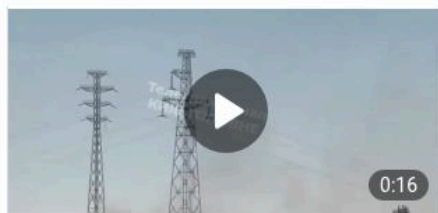
ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

У Росії заявили про атаку дронів на дата-центр «Яндекса» – це вже третя за останні кілька днів

За підрахунками Клемана Молена, за 27 днів вересня на житлові об'єкти припало 10% від усіх ударів, ще у 8% випадків уламки впали на цивільні будівлі. 7% ударів припало на промислові об'єкти, 6% – на залізничну інфраструктуру та транспорт. Адміністративні будівлі, публічні місця, школи та медичні заклади склали 5% цілей. У 3% випадків об'єкт не вдалося визначити. Частка ударів по військових об'єктах становила лише 4%.

Енергетика

Уже після публікації аналітика російська армія почала завдавати послідовних ударів по київській енергетичній системі. ЗС РФ, зокрема, атакували Трипільську та Київську ГЕС, ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6, а також неназваний «важливий для Києва енергооб'єкт» та лінії електропередач .

🚩 Киев: российская армия применяет новые боеприпасы для атак на ЛЭП в Украине

Россияне впервые использовали реактивный дрон с боезарядом, который предназначен, в частности, для уничтожения опор линий электропередач (ЛЭП). Об этом [сообщил](#) Сергей Бескrestнов, специалист в области военных радиотехнологий и внештатный советник президента Украины Владимира Зеленского.

Сегодня противник впервые применил на реактивном БПЛА специальный боеприпас кумулятивно-режущего специального назначения (КРСН). Такой боеприпас создан специально для уничтожения высоковольтных опор и железных мостовых конструкций. КРСН состоит из основного боеприпаса весом 40 кг и четырех модулей поражения. Я думаю, что в планах противника – атаковать важные высоковольтные линии электропередачи,

– написал Бескrestнов в Facebook.

➡ Больше новостей о войне России в Украине – в нашем [лайв-блоге](#)

🔗 [Сайт без ВПН](#) | [YouTube](#) | [X](#) | [Instagram](#) | [Рассылка](#)

Росія також **почала застосовувати** на своїх дронах спеціальні бойові частини, призначені для розрізання металу – їх можна використовувати для пошкодження опор ЛЕП та мостів. Проектувати нову бойову частину та запускати її в серійне виробництво могли почати ще навесні або влітку, припускають експерти СІТ.

У команді нагадують, що представник української військової розвідки **Вадим Скібіцький** ще в **інтерв'ю** від 18 серпня повідомляв про новий російський безпілотною для ураження опор ЛЕП, у крила якого закладений вибуховий елемент, здатний перерізати метал.

Команда ставить під сумнів економічну доцільність таких атак: реактивні «Герані-4» (не кажучи вже про «Герані-5») коштують у кілька разів дорожче за самі опори ЛЕП. При цьому експерти визнають, що Україні доведеться оплачувати й відновлювальні роботи, а до появи заходів протидії Росія, витративши значні кошти, може порушити роботу багатьох ліній.

Американський Інститут вивчення війни (ISW) **зазначає**, що кампанія проти української енергетики розпочалася раніше, ніж у попередні роки – ще до настання холодів.

Газета **The New York Times** **публікує** стратегію Кремля щодо «заморожування» жителів України. Згідно з нею, Росія планує взимку завдати ударів по Києву, Харкову та Одесі так, аби жителі великих міст України залишилися без світла, опалення, води та працюючої каналізації. Якщо план вдасться реалізувати, це може стати найсильнішим ударом по українській енергетиці за майже 5 років війни, зазначають журналісти.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Секретний план РФ на зиму: які міста потрапили під загрозу атак на енергетику, АЕС і каналізацію та як готується Україна

«Росія хоче перетворити Київ на енергоострів», – **вважає** директор енергетичних програм Центру Разумкова **Володимир Омельченко**.

| Мости

Наприкінці вересня російська армія почала послідовно атакувати автомобільні мости в Києві – під ударом кілька разів опинилися **Північний та Південний мости**.

Газета The New York Times за три дні **нарахувала** шість ударів по них.

Видання зазначає, що повністю зруйнувати мости досить складно, але регулярні удари можуть пошкодити їхні несучі конструкції настільки, що їздити ними стане

небезпечно, і місцевій владі доведеться перекрити рух ними. Це, зі свого боку, може порушити життєдіяльність міста та транспортні перевезення.

Російський дрон врізається у Південний міст через річку Дніпро. Київ, 2 жовтня 2026 року

Удари по автомобільних та залізничних мостах у Києві фахівці СІТ вважають малоефективними з військової точки зору.

«У Києві є три мости, які можна пошкодити новими бойовими частинами, – загалом же автомобільних мостів шість, а військову логістику – навіть у разі пошкодження чи знищення мостів іншими засобами – можна спрямувати в обхід міста, тому ми не бачимо військової переваги від цих ударів. Вони впливають насамперед на економіку міста та життя киян», – вважають фахівці.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Понтони, електрички і тунель. Як Київ готує «план Б» для сполучення між берегами після ударів РФ

Чи справляється Україна з реактивними дронами?

Останніми місяцями російська армія рідше завдає ударів по українській столиці ракетами (імовірно, **накопичує** їх до зими) та все частіше застосовує реактивні дрони «Герань-4» і «Герань-5». Наразі реактивні БПЛА **становлять** близько 40% від усіх застосовуваних безпілотників, але в майбутньому їхня частка може зрости до 80%.

Аналітики СІТ зазначають, що дрони «Герань-5» технічно та візуально більше схожі не на безпілотники, а на повільні крилаті ракети: на відміну від ракет Х-101 чи «Калібр», здатних розвивати швидкість 800–900 кілометрів на годину, «Герані» через менш потужні двигуни не можуть набрати швидкість вище за 600 км/год. При цьому вони дорожчі за старі версії «Шахедів» та «Гераней»: за **оцінками**, один імпортований двигун коштує 40 тисяч доларів, а вартість усього реактивного безпілотника перевищує 115 тисяч доларів.

«Герань-5» в об'єктиві українського дрона-перехоплювача

Водночас Україна розробляє засоби протидії їм: від **дронів-перехоплювачів** до **малих ракет**. Більша частина перехоплень, однак, усе ще **припадає** на американські винищувачі F-16. Для протидії російським реактивним дронам у Києві також **встановили** десять турелей.

Дії українських інженерів та військовослужбовців дають свої результати – під час окремих атак силами ППО **вдається** збивати більшість дронів.

Утім, за оцінкою президента України **Володимира Зеленського**, українські сили ППО перехоплюють лише **50–60%** **i** російських реактивних дронів.

При цьому відсоток ураження класичних крилатих ракет вищий, звертають увагу в СІТ.

На їхню думку, через обмежені ресурси Сили оборони України прагнуть насамперед збивати цілі, здатні завдати більшої шкоди – бойова частина звичайної крилатої ракети може важити 200–400 кілограмів проти приблизно 90 кілограмів у «Гераней». Крім того, протиповітряна оборона ЗСУ пристосувалася до **регулярних** **i** масованих ракетно-дронових ударів, під час яких ЗС РФ застосовують, зокрема, класичні крилаті ракети.

У СІТ не беруться прогнозувати, чи стане українській ППО складніше відбивати атаки в найближчі місяці.

Чи можуть удари по цивільних об'єктах привести до перемоги у війні?

Газета The New York Times із посиланням на українських посадовців та військових експертів **стверджує**, що російська ударна кампанія дедалі сильніше націлена на економіку України: удари по підприємствах та логістиці порушують роботу бізнесу, скорочують доходи бюджету та ускладнюють фінансування війни. Один з опитаних газетою експертів вважає, що Москва також прагне підвищити для Європи ціну підтримки Києва.

Американський Інститут вивчення війни (ISW) **вважає**, що українські успіхи на фронті «змушують Путіна переглядати початковий план перемоги та робити ставку не на просування російських військ, а на зимові дальні удари, які мають змусити Україну капітулювати».

Команда СІТ зазначає, що ще в 90-х роках минулого століття американський політолог **Роберт Пейп** **склав** свою класифікацію повітряних атак:

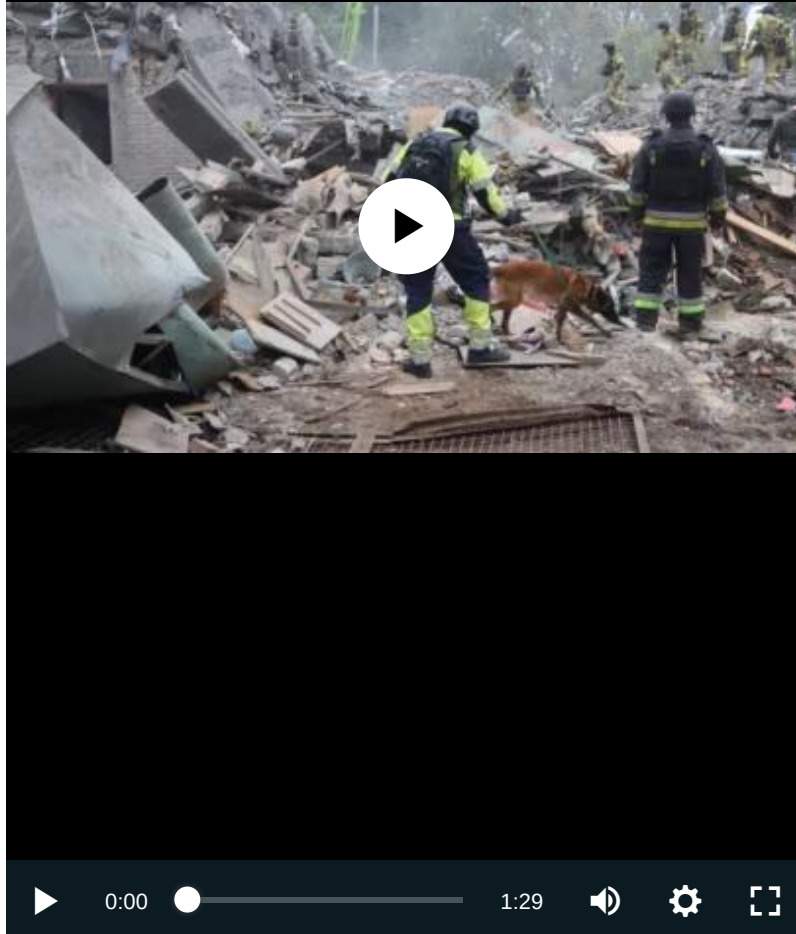
- **«обезголовлювальні удари»** – тобто атаки на керівництво країни та ключові структури;

- **удари, що позбавляють противника можливості досягти цілей військовим шляхом** і безпосередньо впливають на фронт;
- **удари, що посилюють тиск на противника** та підвищують ескалацію конфлікту;
- **«каральні» удари** – атаки на цивільні цілі, які не дають військової переваги, а карають цивільне населення та підривають економіку.

«Ми послідовно дотримуємося позиції, що деякі російські удари не можна пояснити ніяк інакше, окрім як терором цивільного населення: це цілеспрямовані атаки на цивільні об'єкти. Зараз ми бачимо розширення цієї практики», – кажуть у СІТ.

У Запоріжжі російська авіабомба вщ... ➔

відео Радіо Свобода

⬇ ЗАВАНТАЖИТИ ✓

Дослідження Пейпа та його послідовників демонструють неефективність такого підходу, і бомбардуваннями цивільних об'єктів Росії навряд чи вдасться досягти своїх цілей в Україні, кажуть експерти. Вони зазначають, що ця тактика не спрацювала у Другій світовій, Корейській, В'єтнамській та Ірано-іракській війнах.

Критики Пейпа наводять війну в Югославії 1999 року, яка розпочалася вже після захисту його дисертації та виходу монографії, як приклад конфлікту, на результат якого вплинули «каральні удари».

Пейп та його учні, навпаки, вважають, що президента Югославії **Слободана Милошевича** змусила прийняти умови мирного врегулювання насамперед загроза

наземного вторгнення – сама по собі чи в поєднанні з повітряною кампанією.

Так чи інакше, після війни в Югославії не було очевидних прикладів, де подібна тактика спрацювала б хоч у якомусь вигляді, підсумовують фахівці.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Подарунок Путіну». У Прилуках загинули цілі родини. Наслідки ударів Росії (фото)

У розширенні ударів по цивільній економіці команда СІТ бачить і політичний розрахунок з боку російського керівництва. Руйнування підприємств та інфраструктури скорочує податкові надходження до українського бюджету, за рахунок яких Київ частково фінансує війну, пояснюють аналітики. У результаті європейським країнам може знадобитися збільшити грошову допомогу своїм партнерам.

«З нашої точки зору, Путін може розраховувати на поразку України лише в тому разі, якщо Європа припинить її підтримувати, але поки що ми цього не спостерігаємо», – кажуть вони.

Президент України Володимир Зеленський на тлі прапорів ЄС та України, 17 серпня 2025 року

На думку аналітиків, підтримка Києва обходиться європейським країнам дешевше, ніж може коштувати можливе екстрене переозброєння у разі перемоги Росії. Поки ж Україна чинить опір, європейські країни мають час зміцнювати свої армії поступово, зазначають експерти.

«У цьому сенсі витратити 0,2–0,4% ВВП на підтримку України набагато вигідніше», – вважають вони.

Аналітики також не очікують, що економічні збитки змусять Україну піти на поступки під час переговорів із Росією.

У СІТ нагадують, що під тиском американського президента **Дональда Трампа** Київ уже погодився на значний компроміс – заморожування війни по лінії фронту без попередніх умов. Команда вважає, що з урахуванням позитивних для Сил оборони України тенденцій на лінії фронту у 2026 році це близько до межі того, на що готове піти українське суспільство, тоді як вимоги Володимира Путіна залишаються незмінними – лише для переходу до переговорів від України вимагають вивести війська щонайменше з Донбасу.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

33 загиблих. Дорога вкрита тілами.
Репортаж з місця російського удару по
рейсових автобусах у Краматорську

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

У ЄС затвердили новий пакет санкцій проти
Росії – понад половина позицій пов'язана з
виробництвом балістики

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Пріоритетні цілі»: що приховує
перехоплений документ РФ зі знищення
енергетики України – «Схеми»

Євген Легалов

Журналіст. Випускник факультету соціальних наук Карлового університету в Празі.
Співпрацює з Російською редакцією Радіо Свобода з 2022 року

Російська служба Радіо Свобода

Російська служба є альтернативою російським медіа, контрольованим державою, і
надає аудиторії в Російській Федерації достовірні й точні новини та аналітику.
Перша програма російською мовою Радіо Визволення (пізніше Радіо Свобода),
адресована населенню СРСР, вийшла з Мюнхена (Німеччина) 1 березня 1953 року

Україна

Політика

Суспільство

Війна